



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

9. Vtrum Legislator propria lege obligetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

bat. Sin verò circa aliam materiam, vtraque in suo foro seruanda est.

NB. Mira est Conspiratio inter ius ciuile & canonicum: Hinc nemo bonus Casista nisi legum ciuilium aliqualem cognitionem habeat, tum quia multa decreta Pontificum ex iure ciuili sumpta, tum quia leges ciuiles, si iustæ sunt, & sacris Canonibus non repugnant in Conscientia obligant.

NB. Clerici vel Monachi ex Claüstris exeuntes, & ius ciuile audientes, excommunicantur quidem, sed non, si intra claustrum leges ciuiles inspiciant, & eorum intellectum, addiscant, ad sacros Canones ritè intelligendos & docendos, & occurrentes conscientia casus dissoluendos.

CAP. IX.

Vtrum Legislatur propria lege obligetur.

Legislatur alius est absolutus, V. C. Papa, Imperator, Rex, Episcopi, Duces Imperii, &c. quamuis horum aliqui in ferendis legibus certarum personarum consilium adhibere debent, vt Rex Arragoniæ, & Rex Poloniæ, procerum regni in Comitibus: alius Legislatur est dependens.

NB. 1. Legislatur, qui solus legem condere non potest, V. C. Metropolitanus inter Cæpiscopos; Dux Venetus inter Senatores; Prelatus in Capitulo: communibus legibus in synedrio latis astringuntur. Multò verò magis, si tota communitas legem ferat, singulorum obligantur.

NB. 2. Leges, quarum obseruatio æquè Principem decet, ac subditos, astringunt principem, V. C. Ieiunium Ecclesiasticum, abstinètia, confessio annua, Quæ verò propria subditorum, V. C. Ne quis arma

G ferat

ferat in ciuitate, ne holosericis vestibus induatur, nihil obstringunt Principem.

2 Princeps suis legibus non obligatur vi coactiua. Quia pœna imponi debet per iudicis sententiam, etiam inuito; Princeps autem iudicem superiorem non habet, à quo cogi possit, à se ipso autè nemo propriè cogitur, neq; quisquã in proprio facto iudex est.

3 Obligatur tamen princeps legibus suis vi directiua quæ obligatio radicaliter ex naturali iure, promè autem ex ipsa lege positiua descendit. Dicitur enim S. Augustin. Turpis est omnis pars suo vniuersi non congruens, multò magis pars præcipua cuius suis reliquis partibus congruere debet. Hinc ex ratione honestatis & decentiæ Papa obligatur ad annuam communionem, nec hinc sequitur, quod se ipsi se subiiciat, sed legi, quæ legitimè lata & stabilita in Republica dominatur.

CAP. X.

Vtrum infantes & Amentes Legibus obligentur?

1 **I**Nfantes ante vsum rationis, nullis legibus obligantur. Infantibus æquiparantur amentes perpetui. Ratio, quia cum lex sit præceptum rationale, et vinculi siue obligationis capaces non sunt, qui ratione carent: quare his leges positæ non censentur.

2 Qui verò amentes aut infantes sunt, propter defectum propriè puniri non possunt; amentes tantum possunt castigari instar bestiarum, vt ita perterriti doceantur à nocumētis. Amentes, propter delicta quæ ante amentiam commiserunt, non possunt puniri pœna mortis aut mutilationis, tamen pecuniaria.

Puer